

Heemkundevereniging "Leeuwen"

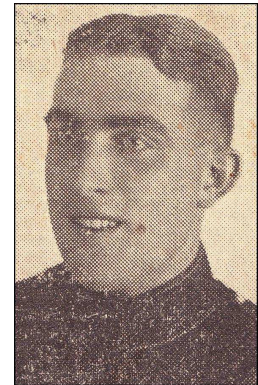
Opgericht 6 mei 2009

NIEUWSBRIEF - SEPTEMBER 2016

In dit nummer:

Leeuenaar omgekomen bij vliegramp Nederlands-Indië	1
Sluitingstijd van café's in vroegere jaren	2
Nieuws van de Heemkundevereniging	3
Activiteiten van onze knipseldienst	4

Leeuenaar omgekomen bij vliegramp in Nederlands-Indië: 1938

Door een vliegramp te Batavia werd ook een familie uit Beneden-Leeuwen in rouw gedompeld, namelijk de **familie van Riel**.

Als 19-jarige jongeman vertrok **Dick van Riel** in 1933 vanuit Leeuwen naar Indië om in dienst te gaan van het Nederlands-Indische leger.

Hij was een zeer ijverige en oppassende jongeman die hoog stond aangeschreven bij zijn superieuren en flink promotie maakte.

Van brigade-monteur was hij opgeklimmen tot onderofficier-vliegenier en hij zou binnenkort een jaar met verlof naar huis komen. Helaas mocht dit niet zo zijn.

Tijdens een oefeningsvlucht kwam aan zijn veelbelovend leven plotseling een einde.

Zijn ouders ontvingen telegrammen van deelneming namens Hare Majesteit de Koningin en de Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indië.

Vanzelfsprekend was in Leeuwen de verslagenheid groot en leefde men mee met hun verdriet.

Batavia, 22 februari 1938 : Vliegtuig brandend neergestort

Vreselijk ongeluk tijdens luchtbeschermings-oefening te Batavia: 5 inzittenden gedood.

Tijdens de grote oefening voor de luchtbescherming, welke gisteravond te Batavia voor de eerste maal werd gehouden, is een Glenn Martin-bommenwerper neergestort.

De inzittenden, die allen om het leven zijn gekomen, waren piloot onderluitenant Vermeulen, marconist van Riel, het hoofd foto-technische dienst van de K.N.I.L.M. Hermanides, de bekende Chinese vlieger Khouw Khe Hien, die enige jaren geleden een vliegtocht naar Nederland en terug maakte en de redacteur van het dagblad Aneta, de Hondt.

Terwijl de verduisteringsproef nog in volle gang was, zag majoor Versteegh, chef van de technische dienst van de K.N.I.L.M., vliegtuigen boven de hoofdstad en plotseling daarna een grote vlam, hetgeen de meest ernstige vermoedens opwekte.

Op dat moment waren op het vliegveld Tjililitan, het vliegveld van Batavia, een groot aantal autoriteiten verzameld, o.a. de commandant van de luchtvaartafdeling, de chef van de generale staf der eerste divisie, de gouverneur van West-Java, de resident, talrijke andere autoriteiten en vele vliegers.

Het verongelukte toestel steeg met vier andere toestellen op om in formatie boven Batavia te vliegen. Alle passagiers van de vier andere vliegtuigen zagen de Glenn Martin in een vrilte overgaan en daarna een vlam. Hierna verdween het vliegtuig uit het oog.

Het toestel werd uiteindelijk enkele kilometers ten noorden van het vliegveld Tjililitan gevonden.

Nadat de lichamen der slachtoffers geïdentificeerd waren, werden zij gekist en naar het vliegveld Tjililitan overgebracht.

De stoffelijke overschotten van wijlen Vermeulen en van Riel zullen morgen te Bandoeng met militaire honneurs worden begraven.

Sluitingstijden van café's in vroegere jaren

In de jaren vijftig van de vorige eeuw werd nog strikt de hand gehouden aan de sluitingstijden van de café's. Men kon, om gegronde redenen, incidenteel verlenging van het sluitingsuur aanvragen. In de praktijk moest men bovendien aantonen hier op verantwoorde wijze mee om te kunnen gaan. Caféhouders en bezoekers probeerden af en toe, op slinkse wijze, die sluitingstijden te ontduiken. Een mooi voorbeeld hiervan is onderstaand politierapport.

GEWEST ARNHEM DER RIJKSPOLITIE
GROEP WAMEL
POST LEEUWEN No. 16 .

Aan
de Heer Burgemeester der gemeente
Wamel.

RAPPORT

Ondergetekende, Th. J. Stevens en C. G. v. Dodewaerd, respectievelijk Wachtmeester 1ste Klasse en Wachtmeester der Rijkspolitie, hebben U Edelachtbare het volgende te rapporteren:

Tijdens onze surveillance op 19 Maart 1954 constateerden wij, dat omstreeks 23.20 uur, zijnde 20 minuten na het sluiten van de café's, dat er nog een viertal personen zich in het café van A. F. M. Lemmers, geboren te Wamel 5 November 1901, wonende te Beneden-Leeuwen, Zandstraa 315, bevonden.

Zowel de cafehouder als de bezoekers zijn door ons gewaarschuwd met de mededeling dat de eerst volgende keer proces-verbaal zal worden opgemaakt.

Tijdens onze verdere surveillance, omstreek 0.30 uur, constateerden wij dat de personen, welke om 23.2 in het café aanwezig waren geweest, zich thans bevonden in de keuken van het woonhuis van bovengenoemde cafehouder.

Toen wij het woonhuis binnen wilden, bleek ons dat de deur met grendel was afgesloten. Hierop kwam de cafehouder Lemmers naar de deur en vroeg: "Wie is daar?" Op ons antwoord "Politie", ging Lemmers, terwijl hij de de gesloten hield naar de bezoekers in de keuken. Na een flinke rammeling met de deur, kwam Lemmers weer terug en deed de deur open.

In de keuken bevonden zich vier personen evenwel: Jan Jurriëns, cafehouder, Martinus van Heck, houthandelaar, Antoon de Haas, schilder en Gerrit van Aanholt, meubelmaker, allen lid van het R.K. kerkhoor.

Lemmers, deelde ons mede, dat hij bedoelde personen in verband met zijn verjaring een borrel had geschonken. Bij onderzoek bleek Lemmers te verjaren op 5 November. De andere personen beaamden dit en verklaarden, dat zij tot 23.00 uur gerepeteerd hadden.

Op 20 Maart 1954, verklaarde Lemmers mij Do waerd, dat bedoelde personen na eerst het café te hebben verlaten, achterom de keuken waren binnen gegaan. Hier hadden ze na een borrel te hebben gedronken een poosje gezellig zitten praten. Volgens Lemmers, proberen deze personen steeds om in de keuken te komen. Lemmers is medegedeeld, dat het voorgevallenen aan U zal worden gerapporteerd.

Teneinde het keukenbezoek tegen te gaan, mo wij U Edelachtbare adviseren, om genoemde cafehouder een door U vast te stellen tijdperk geen verlening voor het sluitingsuur, indien hij dit nodig heeft, te geven.

Aldus naar waarheid opgemaakt te Beneden-Leeuwen, 20 Maart 1954.

Th. J. Stevens.

C. G. v. Dodewaerd.

Gezien en doorgezonden:
de Groepscommandant,
Opperwachtmeester,
H. J. v. d. Broek.

Overlijden Toon Banken

door Jan van Gelder, voorzitter

Op 12 juli is secretaris en oprichter van onze heemkundevereniging, Toon Banken, op 83-jarige leeftijd overleden.

Toon was als voorzitter van de Seniorenvereniging nauw betrokken bij de voorbereiding en aanleg van een wandelpad langs de wiel. Vele malen hebben we samen het gemeentehuis bezocht om dit pad gerealiseerd te krijgen.

Toen het pad er eenmaal lag, stelde Toon voor om een heemkundevereniging op te richten voor Boven- en Beneden-Leeuwen.

Toon wist hoe dat aangepakt moest worden en zorgde voor de samenstelling van een huishoudelijk reglement.

Op 6 mei 2009 werd alles vastgelegd bij de notaris.

In de beginperiode werden de bestuursvergaderingen gehouden in de Rosmolen en de overige noodzakelijke bijeenkomsten bij bestuursleden thuis.

Maar we waren steeds op zoek naar een eigen ruimte en die hebben we uiteindelijk gevonden bij Kees Meijer in de Brouwersstraat, mooi gelegen tussen Boven- en Beneden-Leeuwen.

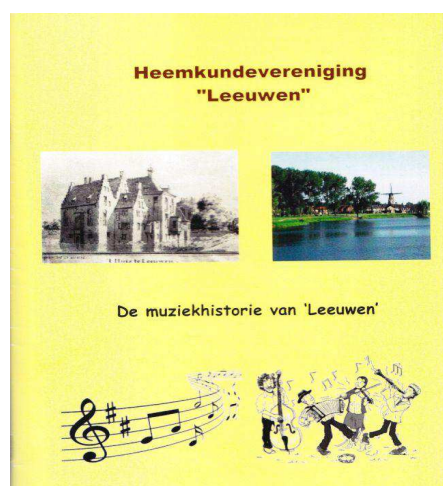
Toon was als secretaris van de Heemkundevereniging een stimulerende en stuwende kracht. Hij organiseerde stadswandelingen, beschreef en inventariseerde monumentale panden (QR-code), begeleidde werkgroepen, bemoeide zich met straatnaamgevingen en schreef artikelen voor de Nieuwsbrief.

Jammer dat Toon ons is ontvallen.

Hij had nog vele jaren iets voor onze vereniging kunnen betekenen.

Wij wensen zijn vrouw en kinderen sterkte om dit verlies te dragen.

Bestuur en leden van Heemkundevereniging Leeuwen

Publicaties:

De Heemkundevereniging gaat kleine boekwerkjes uitgeven. Het eerste deel dat in deze reeks verschijnt heeft als onderwerp de muziekhistorie van Leeuwen: een beknopte beschrijving van allerlei muziekgezelschappen, festivals en bandjes van vroeger en nu.

Het boekje kost € 2,50 en is verkrijgbaar in het heemkondegebouw, Brouwersstraat 7a, iedere donderdagmiddag tussen 14.00 en 16.00 uur.

Vrije-inloop-middagen, Brouwersstraat 7a, iedere 4e woensdag van de maand:

28 september, 26 oktober en 23 november 2016.

In de maand december vervalt de vrije inloop.

Bestemd voor: leden en niet-leden.

Doel: Het verstrekken van informatie of in ontvangst nemen van historisch materiaal.

Knipseldienst Heemkundevereniging Leeuwen

Bij de Heemkundevereniging zijn diverse vrijwilligers actief.

Koos Gremmen en Harrie van Vlaanderen zijn al jaren bezig met het verzamelen van krantenknipsels uit regionale dag- en weekbladen zoals de Gelderlander, De Maas en Waler en de Waalkanter.

Aan de verzameling, die is verdeeld over een 20-tal ordners en gesplitst in diverse rubrieken, worden vrijwel dagelijks een paar knipsels toegevoegd.

De collectie bevat artikelen van allerlei aard zoals: markante personen, beroepen, monumenten en gebouwen, verdwenen bedrijven, feestelijkheden, verenigingen, etc.

De artikelen gaan terug tot ongeveer 1950 en in enkele gevallen zelfs nog verder.

De knipsels worden gebruikt bij het samenstellen van historische artikelen en publicaties, bij exposities en ook voor onze website.

Het is de bedoeling de knipsels op den duur te inventariseren en te scannen.

Iedereen die informatie zoekt uit het verleden kan hier dan in principe gebruik van maken.

Voor vragen over publicaties kan men altijd terecht bij bovengenoemde leden van de knipseldienst.

Als u thuis nog oude artikelen over Leeuwen hebt, dan willen wij deze graag toevoegen aan onze verzameling!

Sponsor:

Bankrekening: NL10RABO 014.95.51.274

Secretariaat: Korenbloemstraat 53,

6657 BA Boven-Leeuwen

Telefoon: 0487-593505

Email: TonvanKruisbergen@gmail.com

Kamer van Koophandel nr. 30 26 09 37

website: www.Heemkundeverenigingleeuwen.nl

Bestuur en redactie:

- **Jan van Gelder, voorzitter**
- **Ton van Kruisbergen, secretaris**
- **Cees van den Akker, penningmeester**
- **Theo Huisman, bestuurslid**
- **Gerard Kouwenberg, webmaster**
- **Anny Marcellis, correctrice**